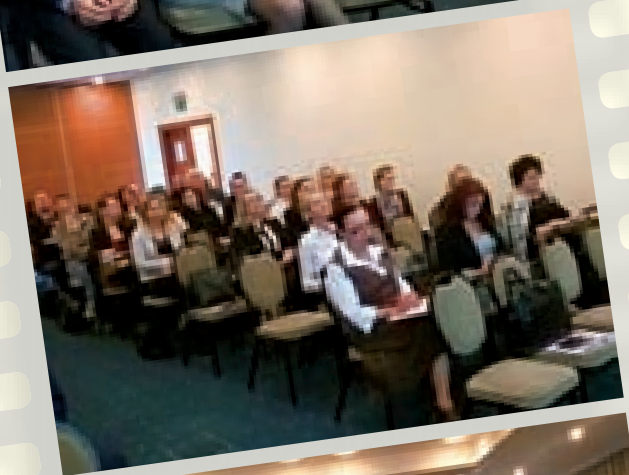
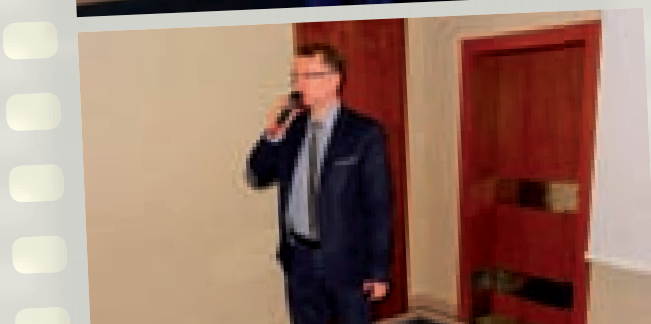
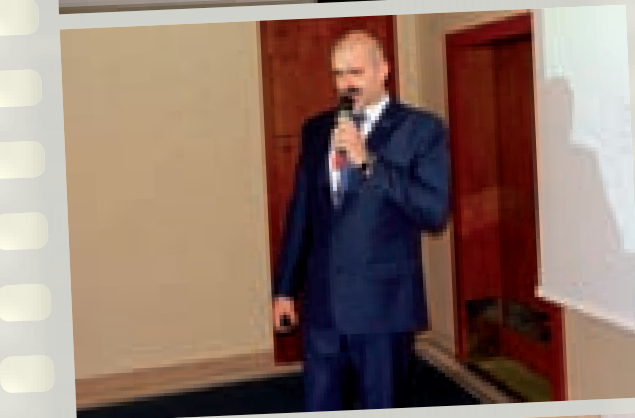
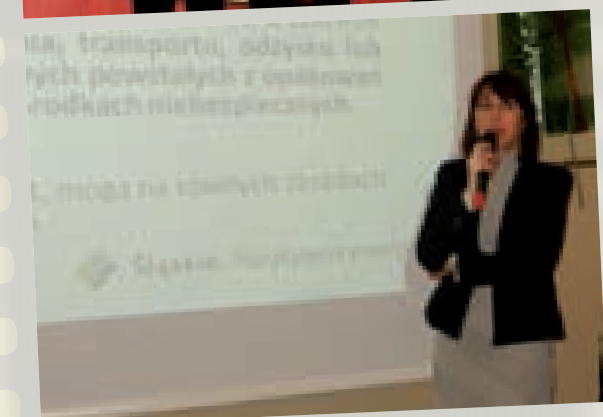

KONFERENCJA:

**Ustawa o gospodarce opakowaniami
i odpadami opakowaniowymi.
Obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji
odzysku i recyklingu odpadów wielomateriałowych
i po środkach niebezpiecznych.**

Szanowni Państwo,

Unia Europejska wielkimi krokami zmierza w stronę gospodarki o obiegu zamkniętym. Czekają więc nas nowe wyzwania zarówno w sposobie produkowania, jak i konsumowania. Parlament Europejski opowiedział się za przyjęciem **strategii „zero odpadów”**, proponując wiążące cele dotyczące zapobiegania ich powstawania. Zakładają one recykling 70 proc. odpadów komunalnych oraz 80 proc. odpadów opakowaniowych do 2030 roku.

Trwają prace nad nowym prawem odpadowym. Gospodarka odpadami opakowaniowymi jest ich ważnym elementem. Polska również – stosownie do wymagań unijnych – podejmuje problemy związane z gospodarką odpadami, w tym odpadami opakowaniowymi.

Na konferencji zorganizowanej przez Polską Izbę Ekologii (Katowice, 24 marca 2015 roku) podjęliśmy szereg problemów związanych z wejściem w życie „Ustawy o gospodarce opakowaniami – obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji odzysku i recyklingu odpadów wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych z dnia 13 czerwca 2013 roku”. Celem tego spotkania była – między innymi – odpowiedź na ważne pytania. Jak działa nowa ustawa? Jak uszczelnić i usprawnić system gospodarowania odpadami opakowaniowymi? Prelegenci starali się dokonać oceny zapisów zawartych w ustawie i towarzyszących jej rozporządzeniach, zinterpretować istniejące niejasności, zaproponować możliwe kierunki dalszych rozwiązań. **Uczestnicy konferencji byli w zasadzie zgodni, że mimo wielu niewiadomych ustawa jest krokiem podjętym we właściwym kierunku.**

Dlatego już wtedy zapowiedzieliśmy następną konferencję poświęconą tej problematyce. Kolejna konferencja, która odbyła się 20 kwietnia 2016 roku, niewątpliwie wywołana była wagą problemu, ale miała również bardzo praktyczny wymiar: **Polska Izba Ekologii zawarła porozumienia w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych po-**

wstałych z opakowań wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych.

Stosownie do dotychczasowej praktyki publikujemy zatem materiały pokonferencyjne.

Dwuletni okres obowiązywania ustawy jest okazją, aby ponownie pochylić się nad zaproponowanymi rozwiązaniami, zobaczyć jak działają w praktyce i wymienić doświadczenia.

Koncepcję konferencji, zaaprobowaną przez władze Izby, przygotował **dr inż. Jurand D. Bień**. On również jest autorem jej podsumowania. W tym miejscu składamy mu podziękowania.

Celem konferencji była próba podsumowania działań organów odpowiedzialnych za organizację i nadzór nad wykonywaniem zapisów ustawy oraz podjęcie praktycznych aspektów działań przedsiębiorców. Stąd również szkoleniowy wymiar konferencji.

Byliśmy zgodni, iż generalnie system spełnia zadania zawarte w ustawie, ale również, że potrzebne są dalsze prace legislacyjne, organizacyjne i edukacyjne, a także korekta mechanizmów ekonomiczno-finansowych. Szczegółowe propozycje zostały zgłoszone w wystąpieniach i podsumowaniu.

W imieniu Polskiej Izby Ekologii dziękujemy referentom, patronom i sponsorom – w szczególności **Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach**, dzięki dofinansowaniu którego konferencja mogła być bezpłatna dla ponad stu uczestników: przedstawicieli samorządów, administracji, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych.

Materiały zawarte w podsumowaniu zostaną przesłane do właściwych ministerstw, urzędów, instytucji, samorządów i wszystkich uczestników spotkania z nadzieją, że będą pomocne w realizacji ustawowych zadań i skłonią do poszukiwania optymalnych rozwiązań.

Życzymy dobrej lektury. Do zobaczenia na następnych konferencjach organizowanych przez Polską Izbę Ekologii.

Grzegorz Pasieka
Prezes Zarządu
Polskiej Izby Ekologii

Czesław Śleziak
Przewodniczący Rady
Polskiej Izby Ekologii

Spis treści

1. Słowo wstępne	3
Grzegorz Pasieka, prezes Zarządu Polskiej Izby Ekologii, Czesław Śleziak, Przewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii	
2. Informacja na temat realizacji Porozumień Marszałka Województwa Śląskiego z izbami gospodarczymi w zakresie gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	5
Monika Strzemińska, Wydział Ochrony Środowiska, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	
3. Nadzór i kontrola nad przedsiębiorcami w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	6
Artur Wojtanek, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	
4. Wyznaczniki wartości włókna z kartonu po płynnej żywności dla producentów papieru	7
Marek Skorwider, prezes Zarządu Świecie Recykling Sp. z o.o., dyrektor ds. Zakupów Makulatury w Mondi Świecie S.A.	
5. Przepisy prawne dotyczące obowiązków przedsiębiorców wprowadzających opakowania wielomateriałowe i po środkach niebezpiecznych	7
dr Aleksander Marekwa, Marekwa&Pławny, Kancelaria Radców Prawnych Sp.p wygłosił: Rafał Fic, Marekwa&Pławny, Kancelaria Radców Prawnych Sp.p.	
6. Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami opakowaniowymi	8
Przemysław Jura, prezes Zarządu Fundacji Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych	
7. Klasyfikacja opakowań wielomateriałowych i opakowań po środkach niebezpiecznych	9
dr hab. inż. Hanna Żakowska, prof. COBRO, zastępca dyrektora ds. naukowych COBRO – Instytut Badawczy Opakowań, Warszawa	
8. Obowiązki przedsiębiorcy wprowadzającego produkty w opakowaniach wielomateriałowych	9
Tomasz Kurpiewski, McDonald's Polska Sp. z o.o.	
9. Przygotowanie do recyklingu w wyniku mechaniczno-ciepłego przetwarzania odpadów	11
dr inż. Jurand D. Bień, Instytut Zaawansowanych Technologii Energetycznych, Wydział Infrastruktury i Środowiska, Politechnika Częstochowska	
10. Odzysk i recykling opakowań po środkach niebezpiecznych	12
Grzegorz Dutkiewicz, prezes Zarządu Polimer Inno Tech Sp. z o.o., Siemianowice Śląskie	
11. Selektywna zbiórka i zagospodarowanie odpadów opakowaniowych w Gminie Miejskiej Kraków	12
Krystyna Flak, dyrektor ds. gospodarki odpadami Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie; Rafał Korbut, zastępca dyrektora ds. gospodarki odpadami	
12. Podsumowanie konferencji „Ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji odzysku i recyklingu odpadów wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych”	13
dr inż. Jurand D. Bień, Instytut Zaawansowanych Technologii Energetycznych, Wydział Infrastruktury i Środowiska, Politechnika Częstochowska	

Konferencja: „Ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji odzysku i recyklingu odpadów wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych”. Materiały pokonferencyjne.

Wydawca: Polska Izba Ekologii, ul. Warszawska 3, 40-009 Katowice, tel./fax: 32 253 51 55, e-mail: pie@pie.pl

Druk: PoligrafiaPlus, ul. Porcelanowa 11 c, 40-246 Katowice, tel. 32 730 32 32

Redaktor prowadzący: Ewelina Sygulska. **Redaktor techniczny:** Katarzyna Kurzyca. **Łamanie i skład:** Piotr Poznański

Nakład: 500 egz. Oddano do druku w czerwcu 2016 r.

Wydawnictwo finansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

„Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach”

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Informacja na temat realizacji Porozumień Marszałka Województwa Śląskiego z izbami gospodarczymi w zakresie gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

1 stycznia 2014 roku weszła w życie nowa ustawa z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, która wprowadza nowe regulacje prawne dotyczące opakowań wielomateriałowych i opakowań po środkach niebezpiecznych, polegające na możliwości zawierania porozumień pomiędzy izbami gospodarczymi zrzeszającymi przedsiębiorców a marszałkiem województwa.

Zgodnie z przepisami tej ustawy Marszałek Województwa Śląskiego zawarł pięć odrębnych porozumień z organizacjami samorządu gospodarczego. Trzy porozumienia dotyczą utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych, natomiast dwa – o analogicznym zakresie – dotyczą odpadów z opakowań wielomateriałowych.

Zgodnie ze złożonymi raportami obejmującymi informacje na temat funkcjonowania porozumień zawartych między organizacjami samorządu gospodarczego, reprezentujących grupy przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach wielomateriałowych, a Marszałkiem Województwa Śląskiego w 2014 roku ilości te przedstawia tabela 1.

Rodzaj opakowań	Masa opakowań wprowadzonych do obrotu w poprzednim roku kalendarzowym [Mg]	Masa zebranych odpadów opakowaniowych [Mg]	Masa odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi [Mg]
Wielomateriałowe – materiał dominujący: papier i tektura	9295,026	1325,625	1081,415
Wielomateriałowe – materiał dominujący: tworzywo sztuczne	28 176,26	394,388	334,563
Wielomateriałowe – materiał dominujący: aluminium	239,951	33,433	27,596
Wielomateriałowe – materiał dominujący: stal, w tym blacha stalowa	0,01	0,0014	0,001

Tabela 1.

Zgodnie ze złożonymi raportami obejmującymi informacje na temat funkcjonowania porozumień zawartych między organizacjami samorządu gospodarczego, reprezentujących grupy przedsiębiorców wprowadzających środki niebezpieczne w opakowaniach, w tym środki ochrony roślin, a Marszałkiem Województwa Śląskiego w 2014 roku ilości te przedstawia tabela 2.

Z danych przedstawionych w tabelach wynika, iż wszystkie porozumienia funkcjonujące w ramach województwa śląskiego osiągnęły przewidziane rozporządzeniem poziomy odzysku i recyklingu, tym samym spełniając ustawowy obowiązek.

Rodzaj opakowań po środkach niebezpiecznych	Masa opakowań wprowadzonych do obrotu w poprzednim roku kalendarzowym [Mg]	Masa zebranych odpadów opakowaniowych [Mg]	Masa odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi [Mg]
blacha stalowa	1368,187	68,214	-
tworzywo sztuczne	418,944	118,890	205,059
papier i tektura	66,881	4,296	1021,388
szkło	29,686	1,586	-
drewno	0,01	0,00005	-
aluminium	4,856	0,243	-

Tabela 2.

Każdy z przedsiębiorców – realizując zadania w ramach porozumienia – zobowiązany był do przesłania sprawozdania wynikającego z ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych do marszałka województwa właściwego ze względu na siedzibę firmy.

W podanych ilościach opakowań znajdują się również masy opakowań pochodzących od przedsiębiorców, którzy przystąpili do porozumień zawartych z Marszałkiem Województwa Śląskiego, jednak mających siedziby w innych województwach.

Z informacji przekazanych przez organizacje samorządu gospodarczego na temat podmiotów wprowadzających opakowania, którzy przystąpili do porozumień, wynika, iż 24 proc. stanowią przedsiębiorcy z terenu województwa śląskiego. Tym samym większość wprowadzających (76 proc.), którzy przystąpili do porozumień zawar-

tych z Marszałkiem Województwa Śląskiego, ma siedzibę w innym województwie.

Na podstawie analizy raportów z lat 2014 i 2015 można stwierdzić, że liczba przystępujących do porozumień sukcesywnie wzrasta.

Należy podkreślić, iż podmiotem uprawnionym do kontroli poprawności realizacji porozumienia jest marszałek województwa, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o opakowaniach. Kontrola porozumień prowadzona przez pracowników upoważnionych przez Marszałka Województwa Śląskiego polega w szczególności na sprawdzeniu:

- poprawności dokumentów potwierdzających odzysk i dokumentów potwierdzających recykling oraz ewidencji odpadów powstałych w związku z realizacją postanowień porozumienia;
- listy podmiotów, które przystąpiły do porozumienia w danym roku, oraz mas opakowań po środkach niebezpiecznych i/lub wielomateriałowych, które deklarowały (te podmioty) w ramach porozumienia;
- czy podmioty zbierające odpady oraz poddające je procesowi odzysku i recyklingu posiadają odpowiednie zezwolenia na taką działalność;
- wymaganych poziomów odzysku i recyklingu dla deklarowanych przez porozumienie ilości opakowań (po środkach niebezpiecz-

nych i wielomateriałowych) oraz porównanie tych ilości z ilościami w kartach przekazania odpadów oraz dokumentami potwierdzającymi odzyski i recykling;

- ewidencji odpadów (karty ewidencji odpadów, karty przekazania odpadów) w zakresie ilości zebranych odpadów opakowaniowych;
- poprawności danych rzeczywistych z danymi zawartymi w raporcie rocznym składanym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Informacja na temat funkcjonujących porozumień zawartych z Marszałkiem Województwa Śląskiego została umieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (www.slaskie.pl pod hasłem: *Informacja o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz o opłacie produktowej – Porozumienia*). Ponadto na stronie Ministerstwa Środowiska dostępne jest „Zbiorcze zestawienie informacji dotyczących funkcjonowania porozumień pomiędzy izbami gospodarczymi a marszałkami województw za 2014 rok”.

Monika Strzezińska
Wydział Ochrony Środowiska
Urząd Marszałkowski
Województwa Śląskiego

Nadzór i kontrola nad przedsiębiorcami w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Inspekcja Ochrony Środowiska funkcjonuje na podstawie Ustawy z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska – tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 686 z późniejszymi zmianami.

Do zadań Inspekcji należy kontrola przestrzegania przepisów nałożonych na podmioty korzystające ze środowiska w rozumieniu Ustawy z dnia 7 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska oraz innych przepisów regulujących zagadnienia związane z ochroną środowiska.

Organami Inspekcji Ochrony Środowiska są:

- Główny Inspektor Ochrony Środowiska;
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie.

W strukturze Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach nad kontrolą i przestrzeganiem przepisów dotyczących zagadnień ochrony środowiska przez podmioty korzystające ze środowiska pieczę sprawuje Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, poprzez Wojewódzki Inspektorat w Katowicach, oraz jego delegatury w Częstochowie i w Bielsku-Białej.

W ramach działalności kontrolnej w 2015 roku przeprowadzono łącznie 1012 kontroli. W 560 przypadkach stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska. Na podstawie ustaleń kontrolnych wystosowano 530 zarządzeń pokontrolnych. Jednocześnie, z uwagi na nieprzestrzeganie przepisów, wymierzono 128 mandatów karnych oraz wydano 360 decyzji administracyjnych wymierzających kary pieniężne na łączną kwotę 1 911 173 złotych.

Kontrola obowiązków nałożonych na przedsiębiorców w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi prowadzona jest w dwóch aspektach jako:

- przestrzeganie przepisów nałożonych na podmioty wprowadzające opakowania i wyroby w opakowaniach;
- przestrzeganie przepisów nałożonych na podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami (zbieranie i przetwarzanie odpadów, w tym odpadów opakowaniowych).

W ramach kontroli podmiotów wprowadzających opakowania dokonywana jest ocena zgodności wprowadzanych opakowań pod

względem ograniczania ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz możliwości późniejszego odzysku, w tym recyklingu.

W ramach kontroli podmiotów wprowadzających wyroby w opakowaniach dokonywana jest również analiza poprawności wprowadzonego przez podmiot systemu związanego z odzyskiem i recyklingiem odpadów opakowaniowych.

Kontrola podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami opakowaniowymi odbywa się na zasadach określonych przepisami Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach – Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późniejszymi zmianami.

Artur Wojtanek

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Wyznaczniki wartości włókna z kartonu po płynnej żywności dla producentów papieru

Mondi Świecie S.A. jest producentem wysokogatunkowych papierów do produkcji opakowań. Papiery te produkowane są w zakładzie w Świeciu nad Wisłą z dwóch głównych rodzajów surowca: drewna i makulatury. Opakowania kartonowe po płynnej żywności zaliczane są do grupy surowców makulaturowych. W procesie przygotowania masy papierniczej uzyskuje się z nich włókna celulozowe o właściwościach papierotwórczych porównywalnych, a często przewyższających te uzyskiwane ze standardowej makulatury.

Cena i wartość surowca wzajemnie oddziałują na swoje wielkości, są więc pojęciami bliskimi. Cena makulatury jest determinowana głównie przez stosunek wielkości podaży i popytu. **Jednakże wartość opakowań po płynnej żywności, będących surowcem alternatywnym, dla producenta papieru jest w dużej mierze determinowana przez ilość włókien celulozowych zawartych w tych opakowaniach oraz techniczne możliwości wykorzystania tych włókien do produkcji papieru.**

Standardowa makulatura opakowaniowa zawiera ponad 80 proc. włókien celulozowych. Zebrane opakowania po płynnej żywności w momencie dostarczenia ich do papierni zawierają około 60 proc. włókien. Pozostałe składniki to woda (15 proc.) i zanieczyszczenia (25 proc.), które muszą zostać oddzielone, usunięte i zutylizowane. **Tak wysoka zawartość zanieczyszczeń znacząco przekracza parametry uwzględniane przy budowie linii do przygotowania**

masy w papierniach przystosowanych do przerobu standardowej makulatury. W większości instalacji możliwe jest stosowanie tych opakowań jedynie jako domieszki do podstawowego surowca i to w sytuacji, gdy ograniczona produkcja masy może być kompensowana zapasem zgromadzonym w zbiornikach buforowych lub zmniejszonym poborem przez maszyny papiernicze. **Konieczność utylizacji zwiększonej masy odpadu oraz spadek wydajności linii zmniejszają wartość opakowań w porównaniu do makulatury.**

Dotychczasowa niestabilna i ograniczona podaż zbieranych opakowań po płynnej żywności w Polsce powoduje, że inwestycja w specjalistyczną instalację do ich rozwóknienia jest nieuzasadniona. **Nasza firma jest jednak świadoma potrzeby wspierania systemu zbiórki i uczestniczących w nim firm zbierających, dlatego od wielu lat stosuje opakowania po płynnej żywności jako dodatkowe źródło włókna wtórnego.** Polityka zakupowa oraz ewentualne decyzje inwestycyjne uzależnione są od wielkości strumienia i stabilności systemu zbierania opakowań, na co znaczący wpływ mają działania ustawodawcze oraz udział w systemie podmiotów wprowadzających opakowania do płynnej żywności na rynek.

Marek Skorwider

prezes Zarządu Świecie Recykling Sp. z o.o.

dyrektor ds. Zakupów Makulatury w Mondi Świecie S.A.

Przepisy prawne dotyczące obowiązków przedsiębiorców wprowadzających opakowania wielomateriałowe i po środkach niebezpiecznych

Regulacja prawna dotycząca obowiązków przedsiębiorców wprowadzających opakowania oraz produkty w opakowaniach jest ukształtowa-

na w głównej mierze Ustawą z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (dalej: Ustawa).

Akt ten zawiera przepisy odnoszące się do podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach w ogólności oraz normy szczególne, regulujące w sposób ekstraordynaryjny sytuację prawną określonych grup przedsiębiorców. W porównaniu z uprzednio obowiązującym stanem prawnym ustawodawca dokonał bowiem w tej materii gruntownych zmian, które w największym stopniu dotknęły przedsiębiorców wprowadzających opakowania wielomateriałowe i po środkach niebezpiecznych.

Ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie definicji opakowania wielomateriałowego, mimo iż pojęcie to pozostaje nieznanne prawodawcy unijnemu. W rozumieniu Ustawy jest to opakowanie wykonane co najmniej z dwóch różnych materiałów, których nie można rozdzielić ręcznie lub za pomocą prostych metod mechanicznych.

Od 1 stycznia 2014 roku wprowadzający opakowania należące do wymienionych grup jest obowiązany zorganizować system zbierania oraz zapewniać odzysk, w tym recykling odpadów opakowaniowych. **Obowiązek ten może realizować samodzielnie bądź przez przystąpienie do porozumień, o których mowa w art. 25 Ustawy.**

Mogą być one zawierane przez organizacje samorządu gospodarczego reprezentujące grupę przedsiębiorców i marszałka województwa.

Ustawa określa, co powinny zawierać opisywane porozumienia. Są to między innymi: cele i termin ich realizacji, w tym przewidziane do osiągnięcia poziomy odzysku i recyklingu, podmioty uprawnione do kontroli realizacji porozumienia oraz sposób tej kontroli czy sposób finansowania realizacji porozumienia.

Przez cel realizacji porozumienia należy rozumieć poziom odzysku i recyklingu, który ma zostać osiągnięty. Zgodnie z przyjętą praktyką ustalany jest on poprzez odniesienie do rozporządzenia Ministra Środowiska wydanego na podstawie art. 25 ust. 4 Ustawy, które określa poziomy minimalne odzysku i recyklingu, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu.

dr Aleksander Marekvia,

Marekvia&Pławny, Kancelaria Radców Prawnych Sp.p

Wygłosił: Rafał Fic,

Marekvia&Pławny, Kancelaria Radców Prawnych Sp.p.

Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami opakowaniowymi

Do dyspozycji Polski i jej mieszkańców przeznaczonych jest 82,5 mld euro z Funduszy Europejskich oraz fundusze krajowe. Jednym z ważniejszych programów, z którego można pozyskać fundusze europejskie, jest **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko**, którego celem jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

W 2016 roku o dofinansowanie z POIiŚ mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, działające w ich imieniu jednostki organizacyjne i podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego w ramach konkursu 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi.

W ramach konkursu o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym instalacje do termicznego przekształcania odpadów (konkurs odbędzie się w październiku 2016 roku) oraz projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów (konkurs odbył się w maju br., kolejny będzie we wrześniu 2016 roku).

Celem działania jest zmniejszenie ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu. Zostanie to osiągnięte dzięki racjona-

lacji systemu gospodarki odpadami, w tym między innymi poprzez zapewnienie właściwej infrastruktury do zagospodarowywania odpadów. **Zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami realizowane będą projekty w zakresie rozwoju infrastruktury pozwalającej na wykorzystywanie właściwości materiałowych odpadów oraz wykorzystujące energetyczne właściwości zmieszanych odpadów komunalnych poprzez termiczne ich przekształcanie z odzyskiem energii.**

W ramach Funduszy Europejskich przedsiębiorcy mogą ubiegać się o dofinansowanie na innowacyjne technologie z zakresu gospodarki odpadami. Konkursy na innowacje są ogłaszane w ramach **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój**. Wśród konkursów na innowacje można wymienić 1.1.1 Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa oraz 3.2.1 Badania na rynek.

Ciekawą propozycją Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach funduszy krajowych jest program Racjonalna Gospodarka Odpadami oraz program „Sokół”, którego celem będzie wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych. Oba programy oferują pożyczkę z możliwością umorzenia.

Przedsiębiorstwa oraz jednostki samorządu terytorialnego mają również możliwość dofinansowania inwestycji w gospodarce odpadami opakowaniowymi ze środków krajowych przyznawanych przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Katowicki WFOŚiGW w trybie ciągłym prowadzi nabór wniosków na zadania z zakresu gospodarki odpadami, które obejmują inwestycje mające na celu minimalizację ilości powstających odpadów, wzrost ich wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów. Projekt ten obejmuje głównie inwestycje pozwalające na zapobieganie powstawaniu odpadów albo przygotowanie ich do ponownego użycia lub umożliwiające recykling, odzysk i unieszkodliwienie

odpadów. W ramach zadań z zakresu gospodarki odpadami beneficjenci mogą liczyć na pożyczkę z możliwością umorzenia do 40 proc.

Przedsiębiorcy mogą również ubiegać się o dofinansowanie swoich inwestycji na rynku Venture Capital z funduszy kapitałowych oraz od prywatnych inwestorów – Aniołów Biznesu.

Przemysław Jura

prezes Zarządu Fundacji Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych

Klasyfikacja opakowań wielomateriałowych i opakowań po środkach niebezpiecznych

Od stycznia 2014 roku obowiązuje w Polsce nowa ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Ustawa ta wprowadziła zmiany w obowiązującym systemie organizacyjno-prawnym w zakresie odpowiedzialności przedsiębiorców za odpady opakowaniowe powstałe po wprowadzonych na rynek towarach.

Zmiany dotyczą opakowań wielomateriałowych oraz opakowań po środkach niebezpiecznych, odrębnie zdefiniowanych w ustawie. Przedsiębiorcy wprowadzający na rynek krajowy towary w takich opakowaniach zostali zobligowani do realizacji obowiązków związanych z odzyskiem i recyklingiem w inny sposób niż współpraca z organizacją odzysku.

Obecnie obowiązek ten można wypełnić, współpracując z organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą grupę przedsiębiorców wprowadzających towary w opakowaniach wielomateriałowych albo środki niebezpieczne w opakowaniach (w tym środki ochrony roślin), która zawarła porozumienie z marszałkiem województwa w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z tych opakowań. W porozumieniu powinny być określone cele i terminy realizacji tego porozumienia, sposób finansowania, podmioty uprawnione do kontroli realizacji porozumienia itp.

Zmiany wprowadzone dla opakowań wielomateriałowych oraz opakowań po środkach niebezpiecznych znacznie skomplikowały realizację obowiązku odzysku, w tym recyklingu, co wiąże się

z wieloma problemami natury organizacyjnej, prawnej i finansowej. W pierwszej kolejności należy ustalić masę opakowań wielomateriałowych (wykonanych co najmniej z dwóch różnych materiałów, których nie można rozdzielić ręcznie lub za pomocą prostych metod mechanicznych) oraz masę opakowań środków niebezpiecznych.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny, które zostały zdefiniowane jako środki niebezpieczne, można ustalić na podstawie Ustawy z dnia 25 lutego 2011 roku o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. nr 63, poz. 322 z późn. zm; tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1203) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.). Następnie należy rozpocząć współpracę z wybraną organizacją samorządu gospodarczego, która podpisała stosowną umowę z marszałkiem dowolnego województwa.

dr hab. inż. Hanna Żakowska

prof. COBRO

zastępca dyrektora ds. naukowych COBRO

– Instytut Badawczy Opakowań, Warszawa

e-mail: ekopak@cobro.org.pl

Obowiązki przedsiębiorcy wprowadzającego produkty w opakowaniach wielomateriałowych

Analizując obowiązki wynikające z przepisów Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami

opakowaniowymi w zakresie opakowań wielomateriałowych, powinniśmy podejść do tego zagadnienia systemowo i rozpocząć

nasze rozważania od przygotowania listy produktów, które wprowadzamy na rynek w opakowaniach. Kryterium stanowi definicja opakowania zawarta w art. 3 ustawy. Oprócz definicji ustawowej bardzo pomocne w przypadku takiej analizy jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2013 roku w sprawie przykładowego wykazu wyrobów, które uznaje się albo nie uznaje się za opakowanie.

Następnym krokiem jest ustalenie, czy zgodnie z definicją znajdującą się w art. 8 ustawy to nasza firma jest podmiotem wprowadzającym produkty w opakowaniach na rynek. Jeśli wypełniamy znamiona definicji ustawowej, to powinniśmy zastanowić się nad tym, które z naszych opakowań są opakowaniami wielomateriałowymi. Definicja opakowania wielomateriałowego również znajduje się w art. 8. Należy pamiętać, że powinniśmy również podzielić nasze opakowania wielomateriałowe na rodzaje ze względu na materiał dominujący. Dokonując takiego przyporządkowania, najlepiej opierać się na specyfikacji opakowania dostarczonej przez producenta, któremu zleciliśmy wykonanie takiego opakowania.

Kolejnym zagadnieniem jest podjęcie decyzji, w jaki sposób będziemy realizować nasze obowiązki ustawowe związane z wykonaniem recyklingu i odzysku wprowadzonych z naszymi produktami opakowań. Ustawodawca pozwolił nam na dokonanie wyboru, czy będziemy ten obowiązek realizować samodzielnie, czy też – zgodnie z art. 25 ustawy – zrealizujemy go za pośrednictwem organizacji samorządu gospodarczego.

Organizacja samorządu gospodarczego reprezentuje grupę przedsiębiorców wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach wielomateriałowych oraz ma podpisane porozumienie w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu i odzysku odpadów z opakowań wielomateriałowych z marszałkiem województwa.

W związku z faktem, że firmy wprowadzające produkty w opakowaniach na rynek nie są podmiotami, które specjalizują się w gospodarce odpadami, warto wybrać realizację tego obowiązku za pośrednictwem organizacji samorządu gospodarczego. Wówczas wspólnie z innymi podmiotami, które przystąpiły do porozumienia zawartego z marszałkiem województwa, będziemy mogli partycypować w funkcjonującym systemie zbierania, transportu, odzysku odpadów powstałych z opakowań wielomateriałowych. **Trzeba również pamiętać, że często odpad powstały z naszych opakowań wielomateriałowych nie jest naszą własnością, ponieważ z chwilą jego sprzedaży osobom fizycznym i po jego umieszczeniu w koszu na odpady stanie się odpadem komunalnym.** Odpady komunalne stanowią własność gminy i to gmina decyduje o ich dalszym zagospodarowaniu.

Nawet jeśli wybraliśmy realizację tego obowiązku za pośrednictwem organizacji samorządu gospodarczego, to i tak ciąży na nas pewne obowiązki.

Zgodnie z art. 22 zobowiązani jesteśmy prowadzić ewidencję obejmującą informacje o masie opakowań, w których wprowadziliśmy do obrotu produkty w danym roku kalendarzowym, i jesteśmy zobowiązani przechowywać powyższą ewidencję przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, którego informacje dotyczą. Nie jest to jedyny rodzaj dokumentacji, którą musimy posiadać. Przechowywać należy również potwierdzenia wykonania recyklingu i odzysku DPO, DPR, EDPO i EDPR. Są to bardzo ważne dokumenty, ponieważ to właśnie one, a nie karta przekazania odpadu potwierdzają wykonanie recyklingu i odzysku. Na ich podstawie w wysłanym do marszałka województwa rocznym sprawozdaniu o produktach w opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami opakowaniowymi możemy wpisać ilości odpadów poddanych recyklingowi i odzyskowi.

Należy również pamiętać, że zgodnie z art. 42 przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego, który sprzedaje produkty w opakowaniach, jest obowiązany przekazywać użytkownikom tych produktów informacje o opakowaniach i odpadach opakowaniowych w zakresie dostępnych systemów zwrotu, zbierania i odzysku, w tym recyklingu, odpadów opakowaniowych, właściwego postępowania z odpadami opakowaniowymi, oznaczeń stosowanych na opakowaniach. Obowiązek ten najczęściej realizowany jest przez wywieszenie w miejscu sprzedaży tablicy informacyjnej na ten temat.

Zgodnie z art. 19 ustawy wprowadzający produkty w opakowaniach ma obowiązek prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych. Można go zrealizować na dwa sposoby: za pośrednictwem organizacji odzysku lub samodzielnie. W przypadku realizacji za pośrednictwem organizacji odzysku zastosowanie ma art. 31 i obowiązek jest spełniony, jeśli organizacja odzysku przeznaczy na publiczne kampanie edukacyjne co najmniej 5 proc. przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym z przejęcia obowiązków recyklingu i odzysku odpadów opakowaniowych. Natomiast w przypadku samodzielnej realizacji obowiązku ustawodawca określił dwie metody prowadzenia kampanii edukacyjnych: samodzielną realizację kampanii lub przekazanie środków na ten cel na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Powyższe rozwiązania to wydatek co najmniej 2 proc. wartości netto opakowań wprowadzonych do obrotu w poprzednim roku kalendarzowym. Trzeba również pamiętać, że środki przeznaczone na kampanię edukacyjną są raportowane w sprawozdaniu o produktach w opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami opakowaniowymi.

**Tomasz Kurpiewski
McDonald's Polska Sp. z o.o.**

Przygotowanie do recyklingu w wyniku mechaniczno-cieplnego przetwarzania odpadów

Nadrzędnym celem UE jest oddzielenie tempa wzrostu ilości produkowanych odpadów od tempa wzrostu gospodarczego. Temu zamierzeniu służyło opracowanie dokumentów strategicznych takich jak: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 roku w sprawie odpadów (tzw. dyrektywa ramowa/dyrektywa odpadowa), Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 roku w sprawie składowania odpadów (tzw. dyrektywa składowiskowa) oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 roku w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (tzw. dyrektywa opakowaniowa).

Wynikają z nich określone poziomy recyklingu, które każdy z krajów członkowskich powinien osiągnąć do 2020 roku. Co więcej, uwzględniając założenia zawarte w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Ku gospodarce o obiegu zamkniętym: program ‘zero odpadów’ dla Europy” – idzie się jeszcze dalej, postulując ustalenie wartości docelowych dla recyklingu do roku 2030.

W zakresie odpadów opakowaniowych postuluje się zwiększyć współczynnik recyklingu do 80 proc. do 2030 roku, wyznaczając pośredni cel na poziomie 70 proc. do roku 2025. Receptą na uzyskanie tak wysokich współczynników ma być zdecydowane postawienie na zbiórkę selektywną dostępnymi metodami, czyli poprzez „u źródła”, przyjmowanie odpadów w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz zapewnienie zbierania odpadów poprzez gniazda na odpady opakowaniowe selektywnie zbierane oraz mobilne punkty zbierania.

Pozostaje jednak pytanie, co z odpadami zmieszany? Przecież one nie znikną... Istnieje tu już szereg instalacji, w tym mechaniczno-biologicznego przetwarzania oraz instalacje ich termicznego przekształcania.

Osiągane współczynniki recyklingu w tych instalacjach nie są jednak zadowalające. Konkurencyjnie pomocne w tym zakresie okazują się instalacje mechaniczno-cieplnego przetwarzania. **Proces mechaniczno-cieplnego przetwarzania zmieszanych odpadów jest procesem, na który składa się proces mechanicznego przetwarzania odpadów i cieplnego przetwarzania odpadów połączone w jeden zintegrowany proces technologiczny przetwarzania.** Proces cieplny prowadzony zazwyczaj w autoklawach, jako proces wsadowy, zachodzi w temperaturze 120-180°C przy ciśnieniu 5-7 barów w czasie od 30 minut do kilku godzin. Para, wytwarzana w układzie wytwarzania pary, jest medium wykorzystywanym w tym procesie i jest wprowadzana do komory autoklawu. Założone parametry

technologiczne powodują deformację tworzyw sztucznych i ich oczyszczanie.

Podobnie oczyszczane z różnego rodzaju nalepek są butelki szklane oraz metale. Materiał biodegradowalny, włączając w to papier i karton, jest rozwłókniany poprzez hydrolityczny rozkład złożonych substancji organicznych. **W rezultacie procesu uzyskuje się czyste surowce (szkło, metal, tworzywa sztuczne), rozwłókniony materiał biodegradowalny, preSRF oraz frakcję odpadową.**

Dodatkowo warunki, w jakich prowadzony jest proces, powodują sterylizację odpadów, co niewątpliwie przynosi korzyści przy ich dalszym magazynowaniu czy transporcie – zmniejszając problem odorów i poprawiając bezpieczeństwo sanitarne. Następuje także ~15 proc. zmniejszenie masy odpadów poddawanych autoklawowaniu. Z kolei proces dekompresji zapewnia odparowanie wilgoci, przez co dalsze suszenie przed mechaniczną obróbką nie jest zwykle wymagane. **Mechaniczne przetwarzanie, przy zastosowaniu szeregu technik separacji i urządzeń w różnych konfiguracjach, zapewnia rozdział strumienia odpadów na poszczególne komponenty, które w kolejnym etapie umożliwiają recykling materiałowy, recykling organiczny oraz odzysk energii.**

W warunkach polskich technologia będąca mechaniczno-cieplnym przetwarzaniem zmieszanych odpadów została zastosowana w zakładzie firmy Bioelektra Group w Różankach, gmina Susz. Proces cieplny realizowany jest w sześciu autoklawach RotoSTERIL Beg7000, wyprodukowanych przez H.Cegielski-Poznań S.A., pracujących w układzie wsadowym. Po procesie sterylizacji, przez bufor surowca wejściowego, odpady kierowane są do sekcji mechanicznego sortowania w układzie szeregu separatorów, których konfiguracja stanowi jeden z kluczowych elementów technologii.

W rezultacie całościowego procesu uzyskuje się wydzielenie poszczególnych frakcji o wysokiej czystości. Zakładany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia na koniec 2015 roku dla frakcji takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło określono na 16 proc. Osiągnięty w instalacji w Różankach poziom recyklingu wyniósł 59,2 proc. Poziom ten zdecydowanie realizuje założenia w zakresie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, ustalony dla roku 2020 (50 proc.), podkreślając tym samym wysoką efektywność instalacji.

dr inż. Jurand D. Bień
Instytut Zaawansowanych Technologii Energetycznych
Wydział Infrastruktury i Środowiska
Politechnika Częstochowska

Odzysk i recykling opakowań po środkach niebezpiecznych

1. Przedstawienie historii Spółki Polimer Inno Tech:
  - data rozpoczęcia działalności,
  - nisza w zakresie realnego recyklingu 15 01 10*,
  - faza budowy instalacji,
  - faza testów,
  - pozyskanie decyzji zezwalającej na przetwarzanie odpadów 15 01 10*.
2. Przedstawienie możliwości technologicznych instalacji:
  - materiał wsadowy (co przetwarza instalacja?) – koncentracja na tworzywach sztucznych,
  - omówienie podstawowych procesów (mielenie, mycie, flotacja, suszenie, puryfikacja, regranulacja),
  - produkt (omówienie właściwości oraz wykorzystania produktu),
  - odzysk stali 15 01 10*.
3. Najistotniejsze problemy formalne:
  - błędna klasyfikacja odpadów przez dostawców (15 01 10*),
  - fraud w recyklingu 15 01 10*.
4. Najistotniejsze wyzwania i problemy technologiczne:
  - nieznaną morfologią odpadu,
  - różnorodność fizyczną odpadu,
  - niejednorodność tworzywowa odpadu (mieszanki PE/PA itp.),
  - BHP,
  - woda technologiczna.

Grzegorz Dutkiewicz
prezes Zarządu Polimer Inno Tech Sp. z o.o.
Siemianowice Śląskie

Selektywna zbiórka i zagospodarowanie odpadów opakowaniowych w Gminie Miejskiej Kraków

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. jako spółka gminna zarządza trzema Regionalnymi Instalacjami do Przetwarzania Odpadów Komunalnych, to jest Instalacją do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, Kontenerową kompostownią odpadów zielonych Barycz oraz Składowiskiem odpadów komunalnych Barycz. **Od lipca 2013 roku pełni również rolę Zarządzającego Zintegrowanym Systemem Gospodarki Komunalnej w Gminie Miejskiej Kraków.**

Systemem odbioru odpadów komunalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków objęte są nieruchomości, które zamieszkują mieszkańcy, oraz nieruchomości niezamieszkałe, dzięki czemu procentowy udział deklarujących selektywną zbiórkę odpadów komunalnych dla wszystkich nieruchomości wynosi 83 proc.

W przypadku zbierania odpadów w sposób selektywny w zabudowie jednorodzinnej stosuje się: żółty worek na surowce takie jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło oraz opakowania wielomateriałowe; niebieski pojemnik na zmieszane odpady komunalne. W pozostałych rodzajach nieruchomości stosuje się pojemnik w kolorze żółtym na surowce takie jak: papier, metal, tworzywa sztuczne oraz opakowania wielomateriałowe; niebieski pojemnik na zmieszane odpady komunalne oraz zielony pojemnik na szkło.

Uzupełnieniem systemu segregacji są ustawione w miejscach publicznych kolorowe pojemniki – tak zwane „dzwony”, do których

mieszkańcy mogą wrzucać posegregowane surowce wtórne. Niebieski pojemnik przeznaczony jest na papier, tekturę, gazety itp.; żółty na tworzywa sztuczne, metale oraz opakowania wielomateriałowe; biały na szkło bezbarwne, a zielony na szkło kolorowe. Na koniec pierwszego kwartału 2016 roku na terenie Gminy Miejskiej Kraków znajdowało się 685 zestawów „dzwonów”.

W 2015 roku w Gminie Miejskiej Kraków zebrano ponad 310 tys. Mg odpadów komunalnych. Dzięki w pełni zmechanizowanej i zautomatyzowanej sortowni odpadów zmieszanych, stanowiącej część mechanicznej instalacji MBP, w ubiegłym roku możliwy był odzysk ponad 5,5 tys. Mg odpadów opakowaniowych (pozostałe 16,5 tys. Mg odpadów opakowaniowych zostało odzyskanych w sortowni selektywnie zebranych odpadów), które przekazano do recyklingu. Znacznie przyczyniło się to do uzyskania poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 27,39 proc. i – zgodnie z obowiązującymi przepisami – pozwoliło osiągnąć poziom na rok 2017.

Krystyna Flak
dyrektor ds. gospodarki odpadami
Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie
Rafał Korbut
zastępca dyrektora ds. gospodarki odpadami

Podsumowanie konferencji

„Ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji odzysku i recyklingu odpadów wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych”

20 kwietnia 2016 roku już po raz drugi w cyklu tematyki związanej z gospodarką opakowaniami i odpadami opakowaniowymi mieli okazję spotkać się przede wszystkim adresaci ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.

Byli to reprezentanci szerokiej gamy podmiotów: przedsiębiorcy będący organizacjami odzysku opakowań, dokonujący wewnątrz-wspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, produktów w opakowaniach, dystrybuujący produkty w opakowaniach; eksportujący odpady opakowaniowe, opakowania, produkty w opakowaniach; prowadzący recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, a przede wszystkim wprowadzający opakowania oraz produkty w opakowaniach. Uczestnikami spotkania byli również inspektorzy oraz specjaliści działów ochrony środowiska instytucjach prowadzących kontrolę lub statystykę systemu zagospodarowania odpadów opakowaniowych.

Organizator konferencji – Polska Izba Ekologii – bierze czynny udział na polu wymiany doświadczeń z zakresu realizacji obowiązków wynikających z omawianej ustawy przez przedsiębiorców, jak również jako izba gospodarcza aktywnie uczestniczy w realizacji tych obowiązków. Wprowadzona w 2014 roku ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi wprowadziła szereg zmian w dotychczasowych regulacjach, w tym – między innymi – określiła nowe przepisy w zakresie realizacji procesów odzysku i recyklingu odpadów wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych. Dwuletni okres funkcjonowania ustawy jest zatem idealnym momentem, aby podsumować, czy wprowadzone rozwiązania sprawdziły się w praktyce i uszczelniły system, tak jak założono to w trakcie konstruowania zapisów ustawy.

Tematyka konferencji ujęta została w dwóch panelach. Pierwszy stanowił próbę podsumowania działań organów odpowiedzialnych za organizację i nadzór nad wykonaniem zapisów ustawy, drugi z kolei odnosił się do praktycznych aspektów działań przedsiębiorców. Generalne założenia wprowadzonej ustawy i obowiązków z niej wynikających, przy szczególnej uwadze związanej z wyodrębnieniem tematyki opakowań wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych, przypomniał przedstawiciel Kancelarii Radców Prawnych Marekwi&Pławny. Wyraźnie w wystąpieniu zaznaczona została

odmienność regulacji w stosunku do pozostałych typów odpadów opakowaniowych.

Z kolei przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, **Monika Strzeмиńska**, dokonała syntetycznego podsumowania realizacji obowiązków przez przedsiębiorców. W tym zakresie Marszałek Województwa Śląskiego zawarł pięć odrębnych porozumień z izbami gospodarczymi zrzeszającymi przedsiębiorców. Przytoczone w prezentacji dane wyraźnie wskazały, że system spełnia swoje zadanie. Wszystkie porozumienia funkcjonujące w ramach województwa śląskiego osiągnęły przewidziane poziomy odzysku i recyklingu, tym samym spełniając obowiązek ustawowy. Co ciekawe, jedynie 24 proc. przedsiębiorców wprowadzających opakowania, którzy przystąpili do porozumień, jest z terenu województwa śląskiego. Pozostała część to przedsiębiorcy spoza regionu.

Nadzór i kontrolę nad działaniami w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy pełni Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Jak wynikało z wypowiedzi przedstawiciela tej instytucji, w 2015 roku inspektorzy WIOŚ przeprowadzili łącznie ponad tysiąc kontroli, gdzie dokonywali oceny zgodności wprowadzanych opakowań pod względem ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko i poprawności realizowanego systemu związanego z odzyskiem i recyklingiem. Wyniki niestety nie są zbyt optymistyczne, gdyż w ponad 50 proc. przypadków stwierdzono naruszenia, w tym w 360 przypadkach wydano decyzje administracyjne wymierzające kary pieniężne, a w 128 wymierzono mandaty karne. **Oznacza to, że potrzebna jest ciągła akcja edukacyjna prowadzona dla przedsiębiorców, której celem byłoby dążenie do poprawy realizacji przez nich obowiązków ustawowych.**

A do tego z pewnością niezbędne jest odpowiednie finansowanie. O tym mówił **Przemysław Jura**, prezes Zarządu Fundacji Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych, zamykając tym samym pierwszą część konferencji.

Druga część konferencji poświęcona została praktycznym aspektom realizacji zapisów ustawy z punktu widzenia bezpośrednich uczestników systemu zagospodarowania odpadów opakowaniowych, takich jak organizacje odzysku oraz recyklerzy. Wprowadzeniem

do tej części było wystąpienie przedstawicielki Instytutu Badawczego Opakowań COBRO, prof. **Hanny Żakowskiej**, w którym wskazano na problemy, jakie mogą wystąpić przy prawidłowym klasyfikowaniu opakowań i tym samym wpływać na realizację obowiązków. Prelegentka wskazała na stopień skomplikowania przepisów, podając przykłady opakowań, gdzie część stanowi opakowanie wielomateriałowe. Wówczas w praktyce, w określonej części należy wywiązywać się z obowiązku poprzez współpracę z organizacją odzysku, a w części z izbami gospodarczymi. **Komplikuje to system i wiąże się z wieloma problemami natury organizacyjnej, prawnej i finansowej.** Poza tym nieprecyzyjne definicje, jak choćby definicja środka niebezpiecznego, powoduje konieczność posługiwania się rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobów klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin na podstawie symboli i zwrotów zagrożenia przy stosowaniu do opakowań substancji chemicznych i ich mieszanin. Chciałoby się rzec, że niestety nie umiemy czerpać z dobrych przykładów i doświadczeń innych krajów, starając się wprowadzać własne, które w gruncie rzeczy zamiast system upraszczać – to go komplikują.

Ważnym ogniwem w całym systemie zagospodarowania opakowań i odpadów opakowaniowych są niewątpliwie recyklerzy. Wystąpienia przedstawicieli recyklerów miały charakter promocyjny, wskazujący na możliwości realizacji różnych form odzysku. **Marek Skorwider**, reprezentant Mondi Świecie Recykling Sp. z o.o., wskazywał na możliwości w zakresie odzysku włókna zawartego w opakowaniach po żywności płynnej. Niewątpliwie sen z oczu spędza jednak jakość pozyskiwanego surowca. Wysoka zawartość zanieczyszczeń znacząco przekracza parametry uwzględnione przy projektowaniu linii technologicznej, a ponadto niestabilna i ograniczona podaż powoduje, że ogromne środki, które zostały zainwestowane w linię technologiczną, mogą nigdy się nie zwrócić.

Marzenie to dobrej jakości surowiec, a więc surowiec mniej zanieczyszczony, selektywnie zbierany u źródła. Tak jak to ma miejsce choćby w restauracjach McDonald's. Polskie oddziały McDonald's to jedyne na świecie miejsca, gdzie zdecydowano się, aby to klienci odpowiedzialni byli za segregację odpadów opakowaniowych. W pozostałych krajach operację tę wykonują zazwyczaj pracownicy restauracji. Jednak ze względu na podniesienie świadomości klientów takie działanie należy uznać za niezwykle cenną inicjatywę i – co więcej – sprawdzające się w praktyce oraz mające wydzźwięk edukacyjny, do czego również zobowiązani są wprowadzający produkty w opakowaniach. Niestety, problemy także występują. W tym przypadku wynikają ze styku ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Z uwagi na to, że system zbierania odpadów w różnych gminach może być inny, to dopasowanie się do niego nie pozwala na jednolite podejście w tym zakresie we wszystkich oddziałach przedsiębiorstwa.

Na inny problem w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę **Grzegorz Dutkiewicz**, prezes Zarządu Polimer Inno Tech. Wskazując na potencjalne możliwości realizacji obowiązku odzysku i recyklingu odpadów po środkach niebezpiecznych, dotknął problemu błędnej klasyfikacji odpadów przez dostawców, jak również fraudu w recyklingu tego rodzaju odpadów. **Podniesienie świadomości oraz działanie organów nadzorczych powinny skutkować wyeliminowaniem złych praktyk.**

O dobrych praktykach stosowanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania z Krakowa mówił **Rafał Korbut**, zastępca dyrektora ds. gospodarki odpadami. Uzyskany w 2015 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych oraz szkła został wyznaczony na wysokim poziomie ponad 27 proc. Osiągnięty poziom realizuje wymogi dla roku 2015 z dużą rezerwą. Jednak do osiągnięcia poziomu 50 proc., wymaganego w 2020 roku, jeszcze daleko.

W tym może pomóc stosowanie innowacyjnych technologii przetwarzania odpadów, choćby takich jak mechaniczno-ciepłne przetwarzanie, której to prezentacja zamykała tę część konferencji. Osobiście miałem okazję przedstawić w mojej ocenie to interesujące rozwiązanie technologiczne, które w aspekcie przygotowania do recyklingu odpadów jest wysoko wydajne. Na przykładzie instalacji firmy Bioelektra zlokalizowanej w woj. warmińsko-mazurskim w miejscowości Różanki uzyskuje się bowiem poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu na poziomie 60 proc. Należy się także cieszyć z wprowadzania takich rozwiązań na rynek, a martwić z ich braku docenienia w systemie regulowanej gospodarki odpadami.

Podsumowując, należy zatem uznać, że zorganizowana przez Polską Izbę Ekologii konferencja spełniła swoje zadanie, ciesząc się wysoką frekwencją uczestników oraz merytorycznymi prezentacjami. Uzyskany obraz realizacji obowiązków wynikających z ustawy przez przedsiębiorców jest jednak mieszany. W nakreślonym systemie występuje szereg dobrych rozwiązań, jak choćby przywrócenie po latach niefrasobliwości w zakresie obowiązków recyklingu tzw. „trudnych opakowań” oraz zwiększenie odpowiedzialności wprowadzających produkty w tego rodzaju opakowaniach. Z drugiej strony mamy jednak przykłady skomplikowania działań w zakresie realizacji obowiązku odzysku, w tym recyklingu.

Zaznaczyć także należy konieczność ciągłego podnoszenia świadomości przedsiębiorców w zakresie wykonywania ich obowiązków. Stwarza to zatem podstawę do kolejnego spotkania, w ramach którego wyciągnięte wnioski z istniejącej sytuacji staną się cennym materiałem do kształtowania właściwych torów funkcjonującego systemu.

dr inż. Jurand D. Bień
Instytut Zaawansowanych Technologii Energetycznych
Wydział Infrastruktury i Środowiska
Politechnika Częstochowska

KONFERENCJA NA TEMAT:

„Ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji odzysku i recyklingu odpadów wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych.”

20 kwietnia 2016 r.

PATRONATY HONOROWE:

Patronat Honorowy

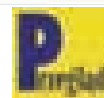
Radnicki Zarząd Województwa Śląskiego

Henryk Mercik

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

PATRONATY MEDIALNE:

Ekologia

#MAM
SMAKA
NAMAKA™

